

Sygn. akt VII U 832/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2014 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: protokolant sądowy Grzegorz Gut

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2014 r. w Warszawie

sprawy A. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o przeliczenie emerytury

na skutek odwołania A. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 31 marca 2014 r. znak: E/15/(...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VII U 832/14

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni A. M. w dniu 24 kwietnia 2014 roku za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział W. złożyła do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie odwołanie od decyzji wyżej wymienionego organu rentowego z dnia 31 marca 2014 roku, znak: E/15/(...) – dotyczącej odmowy przeliczenia wysokości emerytury. W uzasadnieniu odwołania wnioskodawczyni podniosła, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych w wysokości należnego jej świadczenia emerytalnego nie uwzględnił okresu zatrudnienia ubezpieczonej w K.- (...) Spółdzielni (...) w W., w okresie od 22 listopada 1967 r. do 15 stycznia 1979 r. i przysługującego za ów okres, wynagrodzenia minimalnego. W związku z powyższym A. M. zwróciła się do Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przeliczenie wysokości świadczenia emerytalnego (k.2-3 odwołanie).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. (dalej zwany organem rentowym) w odpowiedzi na odwołanie złożonej w tutejszym Sądzie Okręgowym w dniu 28 maja 2014 roku wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy wskazał, iż za okres zatrudnienia ubezpieczonej w K.- (...) Spółdzielni (...) w W. od 22 listopada 1967 r. do 31 grudnia 1977 r. uwzględniono kwoty minimalnego wynagrodzenia, a za okres od dnia 1 stycznia 1978 r. do 15 stycznia 1979 r. uwzględniono kwoty wynikające z zaświadczenia o zatrudnieniu

i wynagrodzeniu ubezpieczonej z dnia 12 marca 2001 r. Organ rentowy podkreślił, jednocześnie, iż kwoty minimalnych wynagrodzeń nie mają wpływu na wysokość emerytury, ponieważ najkorzystniejszy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony jest z okresu 10 kolejnych lat kalendarzowych tj. 1987 r. do 1996 r. i wynosi 57,40%. Rozstrzygnięcie spornej decyzji organ rentowy oparł na dyspozycji art. 15 ust. 2a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r., poz. 1440 ze zm.) (k.10 – odpowiedź na odwołanie).

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona A. M. urodzona (...) w okresie od 2 sierpnia 1965 r. do dnia 30 sierpnia 1994 r. była zatrudniona na podstawie umów o pracę (dokumentacja akt rentowych, w tym świadectwa pracy i zaświadczenia o zatrudnieniu ubezpieczonej: k. 9-17 a.r).

W dniu 27 czerwca 2002r. ubezpieczona złożyła do organu rentowego ZUS (...) Oddział w W., wniosek o świadczenie rentowe w związku z pogorszeniem stanu jej zdrowia. Decyzją z dnia 12 września 1994 r., organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do świadczenia rehabilitacyjnego, które przysługiwało ubezpieczonej do dnia 25 sierpnia 1995 r. łącznie. Następnie w okresie od 27 sierpnia 1995 r. do 30 września 1999 r., A. M. była zarejestrowana jako osoba bezrobotna, pobierająca zasiłek dla bezrobotnych oraz otrzymująca gwarantowany zasiłek okresowy z Ośrodka Pomocy (...), który odprowadzał składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe ubezpieczonej. W dniu 11 sierpnia 2002 r., A. M. osiągnęła wiek 55 lat oraz udowodniła ponad 30 letni okres składkowy i nieskładkowy. Na mocy decyzji organu rentowego z dnia 6 września 2002 roku, znak: E (...) ubezpieczona uzyskała prawo do emerytury w związku ze spełnieniem warunku przyznania emerytury, wynikającego z ówczesnego brzmienia art. 29 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji, organ rentowy podkreślił, iż ubezpieczona w całym okresie ubezpieczenia udowodniła 28 lat i 4 miesiące okresów składkowych oraz 3 lata i 8 miesięcy okresów nieskładkowych (łącznie: 32 lata okresów składkowych i nieskładkowych). Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął dochód, który stanowił podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych tj. dochód za okres od stycznia 1987 r. roku do końca grudnia 1996 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia emerytalnego w oparciu o przyjęte wyliczenie wyniósł końcowo 57.39 % Natomiast wysokość świadczenia przysługująca wnioskodawczyni wyniosła 1019.18 zł (k.34 a.r.). Kolejnymi decyzjami organ rentowy dokonywał waloryzacji oraz przeliczał wysokość świadczenia ubezpieczonej.

W dniu 30 lipca 2009 roku A. M. złożyła do organu rentowego wniosek o przeliczenie wysokości emerytury w najkorzystniejszym wariantcie. Do wniosku, A. M. dołączyła zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w K.- (...) Spółdzielni (...) w okresie od 22 listopada 1967 r. do 15 stycznia 1979 r. (k. 120-122 a.r).

Decyzją z dnia 16 września 2009 r. organ rentowy po rozpoznaniu ww. wniosku ubezpieczonej z dnia 30 lipca 2009 r. dokonał obliczenia wysokości emerytury z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia. Wszystkie okresy za które przyjęto wynagrodzenie minimalne to okresy zatrudnienia: od 22 listopada 1967 r. do 21 grudnia 1977 r., od 21 marca 1979 r. do 31 grudnia 1979 r. oraz od 28 sierpnia 1989 r. do 29 sierpnia 1989 r. natomiast za pozostałe okresy zatrudnienia odwołującej przyjęto wynagrodzenie na podstawie druków Rp-7, poświadczenia ZUS, zaświadczenia Powiatowego Urzędu Pracy, Zaświadczenia Ośrodka Pomocy Społecznej. Do wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia A. M. przyjęto wskaźnik podstawy wymiaru w wysokości 57,40% z najkorzystniejszego 10-lecia tj. z lat 1987r.- 1996 r. Finalnie wysokość świadczenia wnioskodawczyni na dzień 3 marca 2011 roku określona została na kwotę 1140,94 zł (k.169 ar. – decyzja o waloryzacji).

W dniu 21 marca 2014 r. ubezpieczona, ponownie złożyła do ZUS (...) Oddział w W. wniosek o przeliczenie wysokości należnego jej świadczenia emerytalnego z uwzględnieniem wynagrodzenia minimalnego z tytułu zatrudnienia w K.- (...) Spółdzielni (...) w okresie od 22 listopada 1967 r. do 15 stycznia 1979 r.

Organ rentowy po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonej z dnia 31 marca 2014 r., wydał w dniu 31 marca 2014 r. decyzję odmawiającą wnioskodawczyni ponownego ustalenia podstawy wymiaru świadczenia, albowiem już na mocy decyzji

z dnia 16 września 2009 r. dokonano (na podstawie tej samej dokumentacji zatrudnienia i wynagrodzenia) obliczenia wysokości emerytury z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia we wnioskowanym okresie zatrudnienia. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podniósł, iż do wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia przyjęto wskaźnik wysokości podstawy wymiaru tj. 57,40% z najkorzystniejszego 10-letnia tj. z lat 1987 r.- do 1996 r. w związku z czym zarobki za okres zatrudnienia w Spółdzielni (...) w W. nie mają wpływu na wysokość emerytury ubezpieczonej.

Ubezpieczona w dniu 24 kwietnia 2014 roku odwołała się od powyższej decyzji organu rentowego do Sądu inicjując w ten sposób niniejsze postępowanie.

W toku postępowania Sąd Okręgowy w dniu 31 lipca 2014 roku zwrócił się do K.- (...) Spółdzielni Pracy (...) (dalej K.L.S.P. (...)) o nadesłanie akt osobowych ubezpieczonej A. M. z domu Kadeckiej, zatrudnionej w K.L.S.P. I. w okresie od 22 listopada 1967 r. do 15 stycznia 1979 r.(k.31 a.s zarządzenie).

Sąd Okręgowy na podstawie nadesłanej dokumentacji zatrudnienia a także w oparciu o dokumentację akt rentowych ustalił, iż w spornym okresie tj. od (22 listopada 1967 r. do 15 stycznia 1979 r.) odwołująca była zatrudniona w K.L.S.P. (...) na stanowisku pomocy fryzjerskiej, fryzjera damskiego czeladnika oraz fryzjera damskiego mistrza (świadcstwo pracy k. 10 a.r). Na podstawie zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu w spółdzielni (...), (druk Rp- 7), Sąd Okręgowy ustalił, iż do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia, pracownica A. M. (poprzednie nazwisko noszone w spornym okresie zatrudnienia - Kadecka), wybrała wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne tj. okres zatrudnienia od 1 stycznia 1978 r. do 15 stycznia 1979 r. Wynagrodzenie wskazane przez ubezpieczoną opiewało na kwoty 22773 zł - w 1978 r. oraz 3132 zł – w 1979 r.

W związku z wpływem z K.L.S.P. (...) dokumentacji zatrudnienia ubezpieczonej, Sąd zobowiązał organ rentowy do sporządzenia hipotetycznego wyliczenia emerytury przy uwzględnieniu w podstawie wymiaru świadczenia, wynagrodzenia z 1979 r. w wariantcie wyliczenia emerytury z 20 lat z całego ubezpieczenia z uwzględnieniem okoliczności, iż wynagrodzenie za ten rok wraz z wynagrodzeniem minimalnym jest wyższe, niż wynagrodzenie przyjęte za podstawę wymiaru składek za lata 1968 r. do 1973 r.

W odpowiedzi na zobowiązanie organ rentowy w dniu 6 lipca 2009 roku złożył pismo procesowe wraz z załącznikami, w których określił, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20-letnia z całego okresu ubezpieczenia wynosi 53,51 %. Wynagrodzenie w 1979 r. zostało ustalone na podstawie druku Rp – 7 tj. W ocenie ZUS wynagrodzenie za rok 1979 nie ma wpływu na wysokość wskaźnika z 20 lat kalendarzowych (pismo procesowe z załącznikami – k. 32-33 a.s).

Ustalenia stanu faktycznego Sąd dokonał w oparciu o akta rentowo-emerytalne odwołującej oraz dokumenty znajdujące się w aktach sprawy. Ponadto Sąd oparł się także na oświadczeniach A. M. uznając je za wiarygodne, albowiem w zakresie w jakim Sąd dał im wiarę znajdują one potwierdzenie zarówno w dokumentacji rentowo-emerytalnej jak też w dokumentach złożonych do akt w trakcie postępowania. Zdaniem Sądu Okręgowego materiał dowodowy zgromadzony w niniejszym postępowaniu jest wystarczający do wydania orzeczenia kończącego sprawę.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedno Dz. U. z.) prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość. Jednocześnie w **myśl art. 114 ust. 1a** ww. ustawy przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji okaże się, że przedłożone dowody nie dawały podstaw do ustalenia prawa do emerytury lub renty albo ich wysokości.

W niniejszej sprawie zważyć należy, iż organ rentowy decyzją z dnia 16 września 2009 r. organ rentowy po rozpoznaniu ww. wniosku ubezpieczonej z dnia 30 lipca 2009 r. o przeliczenie wysokości emerytury w najkorzystniejszym wariantcie, dokonał obliczenia wysokości emerytury z uwzględnieniem minimalnego wynagrodzenia otrzymywanego za okres zatrudnienia ubezpieczonej w K.L.S.P (...). Organ rentowy do wyliczenia podstawy wymiaru świadczenia przyjął wskaźnik wysokości podstawy wymiaru tj. 57,40% z najkorzystniejszego 10-lecia tj. z lat 1987 r.- do 1996 r. okresów składkowych i nieskładkowych ubezpieczonej. Natomiast w zaskarżonej decyzji z dnia 31 marca 2014 r. ZUS, odmówił przeliczenia wysokości emerytury ubezpieczonej, A. M., albowiem wysokość najkorzystniejszego świadczenia ustalana na podstawie tych samych dokumentów zatrudnienia i wynagrodzenia nie ulega zmianie w stosunku do decyzji z dnia 16 września 2009 r.

Podkreślenia wymaga, iż organ rentowy na przestrzeni lat (tj. od 2009 r. – stanowiącego rok wydania pierwszej decyzji, z uwzględnieniem okresu zatrudnienia i wynagrodzenia odwołującej w Spółdzielni (...), do 2014 r. tj. do roku wydania zaskarżonej w niniejszym postępowaniu decyzji – wydanej w oparciu o tę samą dokumentację zatrudnienia i wynagrodzenia ubezpieczonej) nie wykrył żadnego błędu w wyliczeniu wysokości świadczenia odwołującej. Kontrola stanu należności odwołującej wykazała, że kwoty przyjęte do wyliczenia emerytury, zostały prawidłowo zsumowane.

W ocenie Sądu Okręgowego sporna decyzja wydana przez organ rentowy w dniu 31 marca 2014r. jest zgodna z przepisami prawa i brak jest podstaw do jej uchylecia lub zmiany, tym bardziej, że nie przedstawiono żadnych nowych dokumentów, które pozwoliłyby dokonać przeliczenia świadczenia i podwyższenia jego wysokości.

Zdaniem Sądu Okręgowego w zakresie przedmiotowej sprawy należy również podkreślić, iż wniosek o ponowne ustalenie prawa do świadczeń lub ich wysokości jest jednym z elementów - uprawnień zainteresowanego - postępowania w sprawach emerytalno-rentowych (tak Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 19 marca 1996 r., III AUr 1346/95, OSA 1998, z. 3, poz. 10). Jednocześnie ustalenia dotyczące prawomocnych decyzji organu rentowego mogą być podważone tylko wtedy, gdy nowe (tj. nieznanne organowi rentowemu) dowody lub ujawnione okoliczności, o których mowa w art. 114 ust. 1, istniały przed wydaniem zakwestionowanej decyzji i mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 listopada 1994 r., w sprawie sygn. akt (...) URN 45/94, Sąd Apelacyjny w Katowicach z dnia 30 maja 2001 r., w sprawie sygn. akt III AUa 2508/00),

W zakresie powyższej wykładni należy dodatkowo wskazać na uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2003 r., wydaną w sprawie sygn. akt III UZP 5/03 (w której stwierdzono, że nie ma podstaw do wznowienia postępowania w trybie art. 114 ust. 1 w razie nieprzedstawienia nowych dowodów lub nieujawnienia okoliczności, z których wynika, że prawo do świadczenia nie istnieje. Nie ma więc uzasadnienia pogląd, że możliwa jest zmiana decyzji organu rentowego przyznająca prawo do świadczenia jedynie dlatego, że obecnie inaczej ocenia się materiał dowodowy zebrany w poprzednim postępowaniu. Odmienne ocena dowodów możliwa jest wyłącznie wtedy, gdy dowody lub ujawnione okoliczności były nieznanne organowi rentowemu w chwili orzekania o prawie do świadczenia i mają wpływ na to prawo lub jego wysokość. Usprawiedliwienia dla takiego ograniczenia wzruszalności prawomocnych decyzji organu rentowego należy poszukiwać w związku z ochroną nabytych w dobrej wierze uprawnień emerytalno-rentowych osób korzystających ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych - uchybienia organu administracji nie mogą powodować ujemnych następstw dla obywateli działających w dobrej wierze. Jednak po dodaniu - od dnia 1 lipca 2004 r. - do art. 114 ustępu 1a **ustawodawca umożliwił organom rentowym dokonywanie, po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń, ponownej oceny tych samych dowodów, na podstawie których ustalono prawo do emerytury/renty albo ich wysokość.**

Reasumując powyższy wywód, Sąd Okręgowy podkreśla, iż A. M. wnioskiem z dnia 24 marca 2014 o przeliczenie emerytury sama zainicjowała przeprowadzenie przez organ rentowy postępowania kontrolnego w zakresie przysługującego jej świadczenia emerytalnego, a co za tym idzie zweryfikowania jego faktycznej wysokości.

Na marginesie rozważań niniejszej sprawy Sąd Okręgowy wyjaśnia, że zgodnie z art. 2 ustawy z dnia 4 września 2008r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z FUS na wniosek osoby, której do ustalenia podstawy wymiaru emerytury i renty przyjęto podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia

emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego z uwzględnienie pozostawania w stosunku pracy, za który nie można ustalić podstawy wymiaru składek, wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie poprzez przeliczenie ostatniej podstawy wymiaru świadczenia z zastosowaniem art. 15 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS tj. przyjmując jako podstawę wymiaru składek - za okres pozostawania w stosunku pracy, za który nie została udokumentowana wysokość wynagrodzenia - kwotę minimalnego wynagrodzenia pracowników obowiązującego w tym okresie, proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy i okresu pozostawania w ubezpieczeniu pracowniczym. W związku z treścią powyższego przepisu zauważyć należy, iż **podstawa wymiaru emerytury wnioskodawczyni przyjęta do obliczenia świadczenia, ustalona została z okresu kolejnych 10 lat kalendarzowych tj. od 1987r. do 1996r. w całości od wynagrodzenia udokumentowanego za każdy okres pozostawania w stosunku pracy przypadający w ww. 10 latach, wraz z uwzględnieniem okresu od 22 listopada 1976 r. do 31 grudnia 1977 r., za który uwzględniono ubezpieczonej do podstawy wymiaru świadczenia, wynagrodzenie minimalne. Natomiast przeliczenie podstawy wymiaru ustalony z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych podlegania ubezpieczeniom społecznym, z zastosowaniem uzupełnienia kwot zarobków, kwotą minimalnego wynagrodzenia w niniejszej sprawie spowodowało by obniżenie wysokości świadczenia emerytalnego ubezpieczonej.**

Jednocześnie zgodnie z art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z FUS wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej na nowo, jeżeli do jej obliczenia wskazano wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe z okresu:

- kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszony został wniosek o przyznanie, bądź o ponowne ustalenie emerytury lub renty,
- 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

jeżeli wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego (dotychczasowego) . Sąd Okręgowy podkreśla, że do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury u wnioskodawczyni nie może zostać zastosowana powyższa dyspozycja art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, albowiem podstawa wymiaru ustalona na podstawie zgromadzonej dokumentacji oraz z uwzględnieniem kwot minimalnego wynagrodzenia za cały okres ubezpieczenia, za które nie udowodniono wysokości osiągniętego wynagrodzenia jest niższa od dotychczasowego wynoszącego 57,40% % (ustalonego z okresu 1987-1996 w decyzji z dnia 16 września 2009r.).

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.